

# Alfa-1-antitrüpsiin plasmas

## Alfa-1-antitrüpsiin plasmas (P-AAT)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi automaatliini labor  
Telefonid: 617 1027; 617 1661

### Üldiseloostus

Alfa-1-antitrüpsiin on seriini proteaas, mida sünteesitakse maksarakkudes. Inaktiveerib trüpsiini, kumotrüpsiini, kollegenaasi, leukotsüütide elastaasi, plasmiini ning trombiini. Moodustab suurema osa elektroforeesil nähtavast alfa-1 fraktsioonist.

Kuulub ägeda faasi valkude hulka.

AAT puudulikkus on autosoomretsessiivne pärilik haigus, mille geeni defekt on 14. kromosoomis. Kliiniline kahtlus tekib lapsepõlves esineva progresseeruva maksatsirroosi või täiskasvanute raskekujulise kopsuemfüseemi korral. Viimase põhjuseks on leukotsüütide elastaasi ülehulk ja seetõttu vallanduv kopsu parenhüümi rakkude proteolüüs.

AAT puudulikkus väljendub madala alfa-1 fraktsioonina elektroforeesi uuringul.

### Näidustused

AAT puudulikkuse diagnoosimine:

- Lapseea maksatsirroos või püsivalt patoloogilised maksafunktsiooni laboratoorsed näitajad, vastsündinu hepatiit
- Täiskasvanute krooniline hepatiit ilma positiivsete seroloogiliste markeriteta, krüptogeenne tsirroos, hepatoom
- Täiskasvanute raskekujuline kopsuemfüseem

### Referentsvahemik

< 2 k. 1,2 - 3,5 g/L<sup>3</sup>

2-6 k. 1,1 - 3,0 g/L<sup>3</sup>

7 k. – 2a. 1,0 - 2,5 g/L<sup>3</sup>

3-19 a. 1,1 – 2,8 g/L<sup>3</sup>

Täiskasvanud 0,9 – 2,0 g/L<sup>2</sup>

## Kliiniline tõlgendus

### Suurenenud väärtus

- Äge ja krooniline infektsioon
- Kasvajad

### Vähenenud väärtus

- AAT puudulikkus
- Enneaegsus
- Raske maksahaigus (valgu sünteesi häire)
- Alatoitumus (valgupuudus)
- Nefrootiline sündroom (valgukadu neerude kaudu)
- Pankreatiit (valgukadu seedetraktis)
- Eksudatiivne dermatiit (valgukadu naha kaudu)

|                                                                            |                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Proovi-/uuringumaterjal</b>                                             | Veeniveri/plasma<br>Veniveri/seerum                                          |
| <b>Proovianum</b>                                                          | Geeliga LH-katsuti (heleroheline kork)<br>Geeliga CAT katsuti (kollane kork) |
| <b>Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused</b> | 15-25 °C 7 päeva<br>2-8 °C 3 kuud<br>-15 - -25 °C 3 kuud                     |
| <b>Teostamise sagedus</b>                                                  | 24 h                                                                         |
| <b>Mõõtemetod</b>                                                          | immuunoturbidimeetria                                                        |
| <b>HK kood</b>                                                             | 66124                                                                        |

Kirjandus

1. Wallach J. Interpretation of Diagnostic Tests. 8th ed. Philadelphia: Lippincott Williams&Wilkins, 2007. 13, 265-266.
2. Tina-quant  $\alpha$ 1-Antitrypsin ver.2 2017-07, V 11.0 English, Roche Diagnostics.
3. Heil W, Ehrhardt V. Reference ranges for adults and children. Pre-Analytical Considerations. Roche Diagnostics, 2008.

Koostanud Marge Kütt, laboriarst, laboratooriumi juhataja

28.10.2019

Viimati uuendatud 18.11.2024